

ע"פ 746/14 - יונתן ימר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 746/14

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל

המבקש:

יונתן ימר

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש:

עו"ד אלון אייזנברג

בשם המשיבה:

עו"ד עידית פרג'ון

החלטה

1. המבקש הורשע על ידי בית המשפט המחוזי מרכז (תפ"ח 22262-05-10, כב' השופטים ר' לורך, צ' דותן וע' וינברג-נוטוביץ) בעבירת רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) בנסיבות סעיף 300א(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, והוטל עליו בין היתר עונש של עשרים שנות מאסר בפועל. הבקשה המונחת לפני הוגשה כחמישה חודשים מיום מתן גזר הדין בעוד המבקש החל לרצות את עונש המאסר בפועל, וכשלושה חודשים וחצי מיום הגשת הערעור על פסק הדין לבית משפט זה. עניינה עיכוב ביצוע עונש המאסר עד להכרעה בערעור בעניינו, המופנה כנגד הכרעת הדין וגזר הדין.

2. במרכז הבקשה עומדת טענת הערעור העיקרית של הסנגור כנגד הכרעת הדין, לפיה יש לזכות את המבקש מעבירת הרצח משום שפעל מתוך הגנה עצמית, ולו מדומה. ברקע שני מעשים של התעללות מינית שביצע ירון איילין (להלן: המנוח) במבקש בשבועיים שקדמו למותו, תשתית המוסכמת על הצדדים. ואלו עובדות המקרה כפי שקבע בית המשפט המחוזי: בליל הארוע הלך המבקש עם חברו לפיצוץ בעיר מגוריו, ונתקל באקראי במנוח, אשר דרש ממנו 1,000 ₪. המבקש והמנוח פנו לשוחח מחוץ לפיצוץ, מרחק קצר מחברו של המבקש. כאשר החבר ביקש לעזוב את המקום, שאל את המבקש האם להמתין לו, אך המבקש שיחרר אותו לדרכו. לדברי המבקש, הן התרחקותו מחברו על מנת לשוחח עם המנוח והן סירובו שחברו ימתין לו נבעו מחששו כי המנוח יחשוף בפני חברו את דבר ההתעללות המינית. לאחר עזיבת החבר את המקום, הלכו המנוח והמבקש למקום חשוך ומבודד סמוך. בהגיעם למקום, עמד המנוח כשגבו אל המבקש ובמרחק קצר ממנו, הפשיל את מכנסיו והטיל את מימיו. בטרם הסתובב המנוח חזרה אל עבר המבקש, המבקש חנק את המנוח עד שנפל, נטל לבנה שמצא במקום, השליך אותה לעבר ראשו של המנוח, גרר אותו לאזור חשוך יותר במקום הארוע, היכה בו שוב בעזרת אבן ועזב את המקום. נקבע שהמנוח נפטר כתוצאה מהכאתו באמצעות הלבנה. שעות ספורות לאחר מכן הסגיר עצמו למשטרה והודה בהמתת המנוח.

לגרסת הסנגור, המבקש חשש כי לנוכח מקרי ההתעללות המינית שעבר על ידי המנוח, אף הם במקומות ציבוריים מבודדים, ולנוכח העובדה כי המנוח הפשיל את מכנסיו - הוא התכוון כעת לתקוף אותו מינית פעם נוספת, ועל כן חנק אותו. על פי קו זה, סבר המבקש כי המנוח מת כתוצאה מהחניקה, והכאת המנוח באמצעות הלבנה נעשתה במצב של אובדן עשתונות ופאניקה, עת צפו ועלו במוחו של המבקש מעשי ההתעללות המינית. לפיכך, כך נטען, שגה בית המשפט המחוזי כאשר דחה את הטענה בדבר הגנה עצמית מדומה, ולאור סיכויי הערעור הגבוהים לדידו יש לעכב את ביצוע עונש המאסר. לחילופין טוען הסנגור כי בכל מקרה לא הייתה הצדקה לגזור על מרשו עשרים שנות מאסר בפועל.

מנגד, המדינה סומכת ידיה על האמור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר הטיל ספק במהימנות המבקש, ונתן משקל רב יותר לגרסתו הראשונה, אשר ניתנה טרם הודה בפני חוקריו כי נפל קרבן להתעללות מינית מצד המנוח. במסגרת גרסה ראשונה זו, טענת ההגנה העצמית לא קיבלה את אותו המשקל והעצמה שקיבלה בהמשך.

3. עסקין במקרה מורכב מבחינה עובדתית ומשפטית. די להזכיר שנקבע כי המקרה נכנס לגדרי חריג סעיף 300א(ג) לחוק העונשין, המאפשר להקל בעונשו של המורשע בעבירת רצח, ללא חובה להטיל עליו עונש מאסר עולם. עוד יש לזכור כי בתיק העיקרי תהא חשיבות רבה ליישום העקרונות הקפדניים של סייג ההגנה העצמית על הממצאים העובדתיים של המקרה. מפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט המחוזי ומהחומר שהונח לפני עולה כי בין הצדדים קיימות מחלוקות עובדתיות ומשפטיות, החיוניות להכרעה בערעור ואשר תתבררנה במסגרתו.

לעתים המסגרת המשפטית תוחמת את ההכרעה. הבקשה הנדונה היא לעיכוב ביצוע עונש המאסר, מקום בו חלפו כחמישה חודשים מרגע ההכרעה ותחילת ריצוי העונש ועד להגשתה. על כן אין עסקין בבקשה לעיכוב ביצוע העונש, אלא להפסקת ביצועו. במקרה כזה נקבע לא אחת, כי "משהחל נאשם לרצות עונש מאסר שנגזר עליו, נדרשים טעמים מיוחדים כדי להצדיק את קטיעת מהלכו של ריצוי העונש" (ראו: ע"פ 8605/04 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.2004)). כלומר, הנטל המוטל על המבקש גדול יותר לאחר שהחל לרצות את עונשו. נטל זה אף גדול במיוחד לנוכח העובדה כי בין תחילת ריצוי העונש לבין הגשת הבקשה חלפו כחמישה חודשים מתוך רצון לגבש את נימוקי הערעור. אין משמעות הדבר שקבלת בקשה מעין זו אינה אפשרית, אלא שמדובר בשיקול הפועל לרעת המבקש. יודגש כי אין זה מתפקידו של השופט בבקשה לעיכוב ביצוע לדון בטענות הערעור לגופן, כפי שנדרש לעשות המותב בהליך

הערעורי עצמו.

4. על רקע זה, לנוכח חומרת העבירה בה הורשע המבקש, תקופת המאסר הארוכה שנגזרה עליו והלכת שוורץ (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 241, 277-282 (2000) - יש לדחות את הבקשה. לצד זאת, לנוכח מורכבות התיק ונסיבותיו הייחודיות, יש לתת עדיפות לשמיעת תיק זה.

ניתנה היום, י' בסיון התשע"ד (8.6.2014).

ש ו פ ט
